

BACKGROUND REPORT

PRAGUEPRAŽSKÝ
STUDENTSTUDENTSKÝ
SUMMIT

ECOSOC

Nezaměstnanost mladých

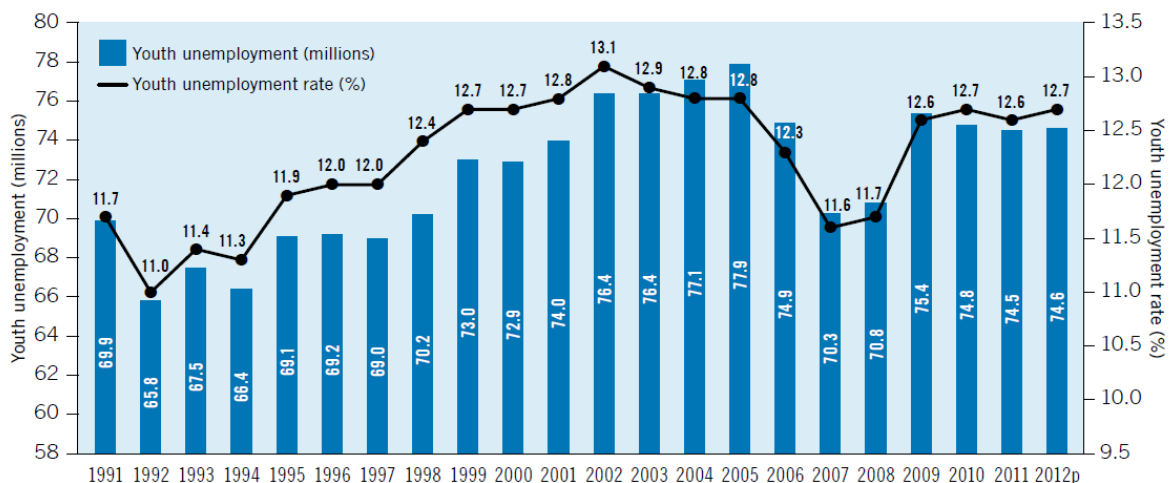
Nezaměstnanost mladých

1. Úvod

Nezaměstnanost mladých¹ patří k nejdůležitějším socioekonomickým otázkám současnosti. V roce 2011 bylo bez práce celých 46,2 % Španělů ve věku 15–24 let.² Průměrná 25% nezaměstnanost mladé populace, jež činí severní Afriku a Blízký východ nejpostiženějšími regiony na světě, stála vedle jiných aspektů za společenskými nepokoji ústícími v tzv. arabské jaro.³ Jedinými regiony s jednocifernou nezaměstnaností mladých je nyní jižní a východní Asie. Ovšem už i v Číně, která donedávna dokázala zaměstnat prakticky každého zájemce o práci, se tvoří početná skupina absolventů univerzit, kteří nedokážou najít práci adekvátní svému vzdělání.⁴ Jestliže z celkových zhruba 200 milionů oficiálně nezaměstnaných přes 70 milionů jedinců nedosahuje věku do 25 let, čelí dnešní svět napříč kontinenty hrozbě ztracené generace.

Graf 1: Celosvětový vývoj míry nezaměstnanosti mladých v letech 1991–2012

Figure 1. Global youth unemployment and unemployment rate, 1991–2012

p = projection

Source: ILO, Trends Econometric Models, April 2012.

Zdroj: *Global Employment Trends for Youth 2012*. International Labour Office. May 2012. [online] [cit. 2012-09-20]. Dostupné z: <http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/docum ents/publication/wcms_180976.pdf>

¹ Zpravidla ve statistikách chápeme jako populaci v rozmezí 15–24 let věku, v textu i v průběhu ročníku však budeme řešit i problematiku nezaměstnanosti absolventů univerzit, kteří tento věkový limit přesahují.

² Left behind: The jobless young. *The Economist* [online]. 2011 [cit. 2012-08-13]. Dostupné z: <<http://www.economist.com/node/21528614>>.

³ Employment challenges in MENA region – Socio Economic Roots of the Arab Spring, EGM on employment, UN-DESA a ILO, 23. 6. 2011 [cit. 2012-08-13]. Dostupné z: <<http://social.un.org/index/LinkClick.aspx?fileticket=098dlUDVxyw%3D&tabid=1557>>.

⁴ COY, Peter, The Youth Unemployment Bomb. *BloombergBusinessweek Magazine* [online], 2. 2. 2011 [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: <http://www.businessweek.com/magazine/content/11_07/b4215058743638.htm>.

Globální problém zaměstnanosti mladých je reflektován ve vlajkovém programu OSN – v Rozvojových cílech tisíciletí (*Millenium Development Goals*, MDGs⁵). Součástí prvního cíle „Odstranit extrémní chudobu a hlad.“ je záměr „Dosáhnout plné a produktivní zaměstnanosti a přiměřené práce pro všechny, včetně žen a mladých lidí.“⁶ Pro rok 2012 se konkrétně téma nezaměstnanosti mladých dostalo přímo do agendy Hospodářské a sociální rady OSN, která vyzvala i ostatní instituce k zabývání se touto problematikou.

2. Makroekonomický pohled na nezaměstnanost⁷

Nezaměstnanost patří vedle hospodářského cyklu a inflace k zásadním makroekonomickým nestabilitám. Při propadu hospodářství (poklesu HDP) firmám klesají zisky, a tak propouští zaměstnance. Naopak při konjunktúře, tedy zvýšení hospodářského výkonu, firmy pracovní místa vytvářejí. V makroekonomické teorii tento jev platí jako Okunův zákon.⁸

Ekonomové dělí nezaměstnanost do tří kategorií. Tou první a nejméně závažnou je tzv. frikční nezaměstnanost, která vzniká nedokonalou informovaností subjektů na trhu práce. V podstatě se tak dá říci, že pro každého frikčně nezaměstnaného existuje konkrétní pracovní místo, jen o něm ještě neví. Dílčí nerovnováha na trhu práce nastává až s nezaměstnaností strukturální, která se vyznačuje nedostatkem pracovních míst v konkrétním oboru (hutnictví, sklářství,...), regionu (Moravskoslezský či Ústecký kraj) či generaci. Do jisté míry se dá regulovat rekvalifikací, stěhováním či investičními pobídkami státu. K destabilizaci trhu práce dochází při tzv. cyklické nezaměstnanosti, kdy není dostatek pracovních míst z příčiny firmami snížené výroby během hospodářské recese.

Proč je vlastně veřejností i ekonomy brána nezaměstnanost jako zásadní problém národního hospodářství? Lidé obecně vnímají primárně negativní průvodní jevy v sociální rovině – drastické zchudnutí, sociální vyloučení, deprese, existenční problémy. Ekonomové v nezaměstnanosti vidí především výpadek v hospodářské produkci země (méně práce – méně výroby), fiskální zátěž státu (vyplácení podpor nezaměstnaným) a ztrátu kvalifikace lidí pracujících v rychle se rozvíjejících oborech (nepřicházejí již do kontaktu s novinkami v oboru).

Problematikou nezaměstnanosti se zabývá především Mezinárodní organizace práce (*International Labor Organization*, ILO⁹), která zavádí i dvě základní statistické veličiny, jež

⁵ Millennium Development Goals. *United Nation Development Programme* [online]. [cit. 2012-08-13]. Dostupné z: <<http://www.undp.org/content/undp/en/home/mdgoverview/>>.

⁶ Oficiální seznam indikátorů MDGs. *Informační centrum OSN v Praze* [online]. [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: <<http://www.osn.cz/soubory/officialist2008-cze.pdf>>.

⁷ SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, WILLIAM D. *Ekonomie*. Praha: Svoboda, 1991. 1011 s. Signatura: IIII-52602-6, str. 283-303.

⁸ Je-li skutečná míra nezaměstnanosti o 1 procentní bod nad úrovní přirozené míry nezaměstnanosti, skutečný produkt bude o 2 procentní body pod potenciální úrovní.

⁹ *International Labor Organization*. Dostupné z: <<http://www.ilo.org>>.

ekonomové pro analýzu stavu pracovního trhu používají. První je obecně známá míra nezaměstnanosti, kterou tvoří podíl registrovaných nezaměstnaných občanů k ekonomicky aktivním obyvatelstvu¹⁰ (zn. U – *unemployment rate*), druhou koeficient participace (podíl pracujících ku celkové populaci, zn. L – *labour forces*). (Viz obrazové přílohy.)

Nezaměstnanost mladých řadíme mezi nezaměstnanost strukturální, protože postihuje určitou část pracovního trhu. K podstatnému zhoršení situace v otázce nezaměstnanosti mladé generace došlo vlivem cyklické nezaměstnanosti v rámci globální ekonomické krize.

3. Charakteristika nezaměstnanosti mladých

Neúměrné množství nezaměstnaných mladých lidí vzhledem k jejich celkovému počtu je zapříčiněno především faktem, že mladí disponují chudším lidským kapitálem.¹¹ Pojem lidský kapitál vymezíme definicí Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (*Organization for Economic Co-operation and Development*, dále jen OECD¹²): „*Znalosti, dovednosti, schopnosti a vlastnosti jedince, které usnadňují vytváření osobního, sociálního a ekonomického blaha.*“¹³. Jedná se tedy o potenciální produktivitu, která je logicky u zkušeného a kvalifikovaného člověka vyšší, než u mladé generace. Mladí uchazeči o práci se pohybují často v začarovaném kruhu – zaměstnavatelé po nich požadují pracovní zkušenosti, které ovšem nemají, protože ještě nikde nebyli zaměstnáni.

Ekonomové objevili dále jistou nerovnováhu mezi kvalitou získaného formálního vzdělání a reálnými požadavky pracovního trhu. Především relativně bohaté státy s vysokou nezaměstnaností mladých lidí (např. Velká Británie, Itálie, Španělsko) by měly hledat řešení v restrukturalizaci vzdělávacího systému. K problematice nezaměstnanosti mladých se přidružuje i problém špatně placených zaměstnání, především pak těch, které nesouvisí s kvalifikací absolventů středních a vysokých škol (absolvent práv či chemie pracující na pozici číšníka), nebo například zaměstnávání načerno.

3.1 Aktuální trendy

Globální finanční a následně ekonomická krize s sebou od roku 2007 přináší i velké počty dlouhodobě nezaměstnaných mladých lidí. Mezi lety 2008 a 2010 se celková míra nezaměstnanosti vyhoupla o necelý procentní bod (z 5,7 % na 6,6 %), o práci tak na celém světě přišlo 34 milionů lidí. Ve skupině mezi 15-24 lety byla situace mnohem dramatičtější, nezaměstnanost zde vzrostla z 15,8 % na 20,6 % – nejhůře dopadla mladá generace

¹⁰ Tj. pracující + registrovaní nezaměstnaní.

¹¹ CHOUDHRY, Misbah Tanveer, Enrico MARELLI a Marcello SIGNORELLI. Youth Unemployment and the Impact of Financial Crisis. In: [online]. Chieti-Pescara: Università degli Studi G. D'Annunzio, 2010 [cit. 2012-07-08], str. 3. Dostupné z: <http://www.aiel.it/bacheca/PESCARA/papers/Choudhry_Marelli_Signorelli_Youth.pdf>.

¹² *Organization for Economic Co-operation and Development*. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/>>.

¹³ MAZOUCH, Petr a Jakub FISCHER. *Lidský kapitál: měření, souvislosti, prognózy*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2011, 116 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-380-6. str. 2.

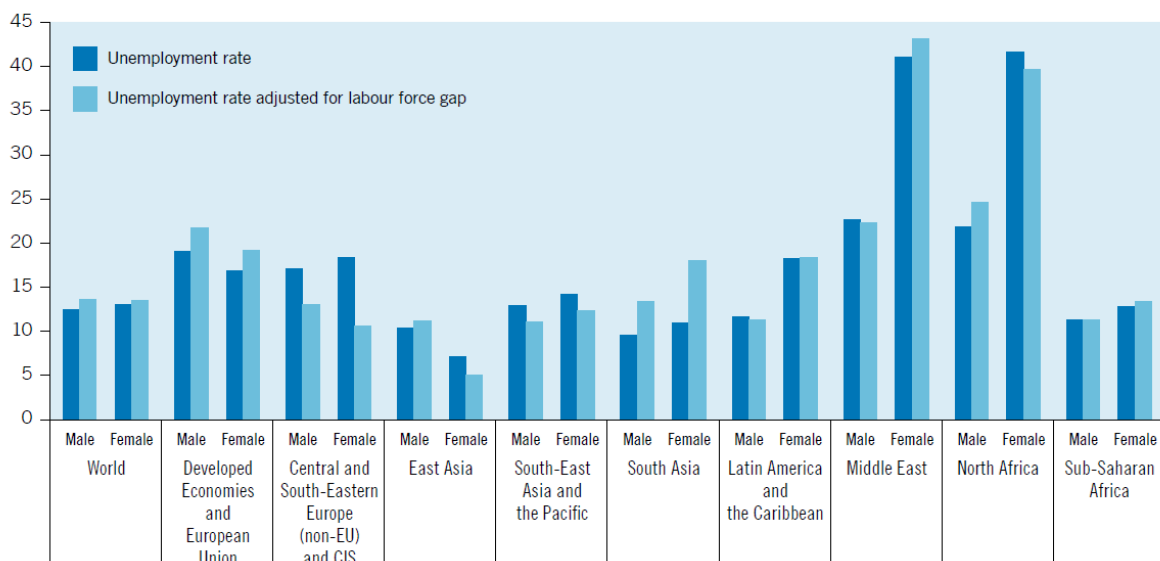

pracujících v Evropě, především ve Středomoří, v Pobaltí či na Slovensku. Mladou generaci nejvíce zasáhlo výrazné snížení počtu nově vytvořených pracovních míst.¹⁴

Statisticky je situace vážnější ve vyspělých zemích. Na druhou stranu, v rozvojových zemích je časté zaměstnávání mladistvých v zemědělství, na lokálních farmách a plantážích, mnohdy formou neplacené výpomoci rodině. Jelikož se aktivně neucházejí o oficiální zaměstnání, nejsou do statistik dle metodiky ILO započítáváni. I ty je však možné zařadit do postižené skupiny. Především v rozvojových ekonomikách je většinou míra nezaměstnanosti v kategorii 15–24 let vyšší u žen než u mužů.

Graf 2: Nezaměstnanost mužů a žen

Figure 3. Youth unemployment rates and “adjusted” youth unemployment rates to account for reduced labour force participation, by sex, world and regions, 2011 (%)

Zdroj: *Global Employment Trends for Youth 2012*. International Labour Office. May 2012. [online] [cit. 2012-09-20]. Dostupné z: <http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_180976.pdf>

3.2 Důsledky nezaměstnanosti u mladých lidí

Absence pracovních příležitostí na začátku produktivního věku¹⁵ vede k negativnímu efektu tzv. mezery ve zkušenostech *experience gap*¹⁶, která se s takto postiženými může táhnout po celý život. Jak jsme již vysvětlili, mladí lidé trpí především nedostatkem lidského kapitálu, ten se však v souvislosti s dlouhodobou nezaměstnaností během začátku jejich produktivního věku nadále výrazně snižuje. Jedná se také o zásadní negativní faktor pro další

¹⁴ CHOUDHRY, Misbah Tanveer, Enrico MARELLI a Marcello SIGNORELLI. Youth Unemployment and the Impact of Financial Crisis. In: [online]. Chieti-Pescara: Università degli Studi G. D'Annunzio, 2010 [cit. 2012-07-08], str. 11. Dostupné z: <http://www.aiel.it/bacheca/PESCARA/papers/Choudhry_Marelli_Signorelli_Youth.pdf>.

¹⁵ Obecně udáván jako 15–65 let věku.

¹⁶ CHOUDHRY, Misbah Tanveer, Enrico MARELLI a Marcello SIGNORELLI. Youth Unemployment and the Impact of Financial Crisis. In: [online]. Chieti-Pescara: Università degli Studi G. D'Annunzio, 2010 [cit. 2012-07-08], str. 11. Dostupné z: <http://www.aiel.it/bacheca/PESCARA/papers/Choudhry_Marelli_Signorelli_Youth.pdf>.

motivaci k hledání práce. Člověk s rostoucím věkem ztrácí naději na zlepšení své situace. Nezaměstnanost samozřejmě přináší celou řadu nežádoucích psychologických a sociálních dopadů, které jsou spojeny s nízkou životní úrovní a permanentním strachem o zajištění života (stres, nemoci, tendence ke kriminalitě a užívání drog,...).¹⁷

3.3 Faktory zvyšující zaměstnanost¹⁸

Vedle růstu HDP napomáhá vytvoření pracovních míst otevřenost ekonomiky¹⁹, příliv přímých zahraničních investic²⁰ a inflace.²¹ Vládní politika zaměstnanosti, která tyto trendy ovlivňuje a může je kontrolovat, se dělí na pasivní a aktivní. Pasivní spočívá ve vyplácení finančních podpor nezaměstnaným za účelem udržení jejich přijatelné životní úrovně. Aktivní politika již skrývá konkrétní fiskální stimuly – podporu domácí poptávky²², vládní investice a nákupy²³. Možnosti fiskální podpory ekonomického růstu jsou však v současnosti v mnoha regionech omezené, ať už kvůli obecné chudobě v rozvojových zemích nebo z důvodu rozpočtových škrťů v zadlužených zemích (Evropa).

¹⁷ BLANCHFLOWER, David. *What should be done about rising unemployment in the OECD?*. 28. 9. 2009, Dartmouth College, Stirling, NBER and IZA, ppt prezentace OECD [online]. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/dataoecd/44/25/43778962.pdf>>.

¹⁸ CHOUDHRY, Misbah Tanveer, Enrico MARELLI a Marcello SIGNORELLI. Youth Unemployment and the Impact of Financial Crisis. In: [online]. Chieti-Pescara: Università degli Studi G. D'Annunzio, 2010 [cit. 2012-07-08], str. 14. Dostupné z: <http://www.aiel.it/bacheca/PESCARA/papers/Choudhry_Marelli_Signorelli_Youth.pdf>.

¹⁹ Podíl exportu na HDP, tedy intenzita zapojení země do mezinárodního obchodu.

²⁰ Vstup zahraničních podnikatelských subjektů do domácí ekonomiky.

²¹ Ujednaná mzda ztrácí na reálné hodnotě (kvůli vyšším cenám si může zaměstnanec za předem dohodnutou mzdu nakoupit méně, pro zaměstnavatele obnáší na druhou stranu dříve ujednaná mzda nižší reálné náklady). Jedná se však o dlouhodobý, teoretický a především nežádoucí způsob zvýšení zaměstnanosti.

²² Vláda například cíleně nechává zbohatnout obyvatele nižším zdaněním či zvýšením sociálních dávek a důchodů. Může se jednat o konkrétní programy, jako např. šrotovné nebo dotace na zateplování staveb, které spotřebitelům zlevňují případné nákupy o státní dotace. Ve všech případech však přímo hrozí zadlužování státu.

²³ Vládní nákupy zboží a služeb (výdaje na školství, zdravotnictví, obranu atp.) a investice (do projektů s přímým ekonomickým užitekem, jako jsou dálnice a železnice)

3.4 Cílená pomoc mladým

Stát může mladým pomoci mimo jiné prostřednictvím následujících politik:²⁴

- ♦ **Programy aktivní politiky zaměstnanosti** (rekvalifikace, obecně prospěšné práce, příspěvek na zapracování,...)²⁵.
- ♦ **Efektivnější vzdělávání** (propojování studia s praxí, pobízení uchazečů ke studiu oborů odpovídajících požadavkům trhu, dbaní na jazykovou vybavenost,...).
- ♦ **Subvencování pracovních míst pro mladé.**
- ♦ **Podpora zaměstnávání mladých ve veřejném sektoru.**
- ♦ **Snížení minimální mzdy pro mladé** (zaměstnavatelé získají větší motivaci zaměstnávat mladé, ti i přes nízký příjem získají praxi).
- ♦ **Podpora dobrovolnictví** jako možnosti získat pracovní zkušenost.
- ♦ **Úlevy začínajícím podnikům** (např. daňová sleva).
- ♦ Podpora tvorby pracovních míst může obecně zahrnovat liberalizaci poměrů na trhu práce – snížení povinných odvodů na zaměstnance, snižování přímých i nepřímých daní, podpora částečných úvazků nebo umožnění dočasného omezení pracovního poměru (to se realizovalo konkrétně v Německu v podobě tzv. Kurzarbeit²⁶). U mladých lidí může významnou roli hrát i **podpora pracovní mobility**²⁷.

4. Současná situace ve světě

4.1 Evropa

Mladí lidé v Evropě jsou v současné době sužováni především kvůli právě probíhající dluhové krizi v EU. Nejpostiženější státy musely přijmout rozsáhlá úsporná opatření, která ovšem brzdí ekonomický růst. Firmy tak otevírají méně pracovních míst pro každoroční příliv absolventů. Ve Španělsku a Řecku zůstává bez práce takřka každý druhý příslušník mladé generace. Kritická je i situace v Pobaltí, Rumunsku a na Slovensku. Zaměstnanost mladých

²⁴ BLANCHFLOWER, David. *What should be done about rising unemployment in the OECD?*. 28. 9. 2009, Dartmouth College, Stirling, NBER and IZA, ppt prezentace OECD [online]. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/dataoecd/44/25/43778962.pdf>>.

²⁵ Viz programy MPSV v ČR. Integrovaný portál MPSV. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz/>>.

²⁶ Více o Kurzarbeit - Kurzarbeit Německu pomáhá. Zaměstnanost stále roste, i když již pomaleji. *Ihned.cz*. 30. 6. 2010 [online] [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: <<http://byznys.ihned.cz/c1-44583710-kurzarbeit-nemecku-pomaha-zamestnanost-stale-roste-i-kdyz-jiz-pomaleji>>.

²⁷ O politice podporující pracovní mobilitu v EU více informací zde: Evropský portál pracovní mobility. EURES. [online]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eures/main.jsp_acro=faq&lang=cs&catId=2557&parentCategory=2557>.

absolventů je relativně únosná pouze v nejbohatších zemích, jako je Německo, Rakousko a Nizozemsko.²⁸

4.2 Arabský svět

Region severní Afriky a Blízkého východu je svou průměrnou 24% nezaměstnaností mladých zasažen nejvíce na světě. Závažnost problému je prohloubena demografickou strukturou zdejší populace – věková kategorie 15–29 zde má nejvyšší procentuální zastoupení na světě. Sociální napětí v mnoha zemích regionu vedla k sérii protestů a revolucí známých jako Arabské jaro.²⁹

4.3 Severní Amerika

V USA se nezaměstnaným absolventům škol říká příznačně „boomerang kids“. Označení naráží na absolventy univerzit, kteří se po promoci musí vrátit domů, protože nejsou schopni najít práci.³⁰ V květnu 2012 zde bylo 16,1 % nezaměstnaných do 25 let, mezi mladými Afroameričany je však podíl nezaměstnaných čtvrtinový.³¹ V Kanadě je situace s 13 % lepší, výrazně lépe si zde vedou absolventi univerzit.³²

4.4 Latinská Amerika

Během krize se už tak vysoké hodnoty nezaměstnanosti u mladých lidí, pohybující se dlouhodobě okolo 20 %, zvýšily o 1 až 2 % (meziroční srovnání pro Latinskou Ameriku v kritickém období 2008–2009). Slušné výsledky vykazovalo Mexiko (zvýšení na 9,6 %), v Kolumbii se však hodnota dostala na 24,5 %. V některých zemích je výrazně vyšší nezaměstnanost u žen (Jamajka, Uruguay, Kolumbie).³³

²⁸ Aktuální situace v Evropě - Mladé v Evropě trápí nezaměstnanost. Nejvíce bez práce jsou Španělé, Řekové i Slováci. *Ihned.cz*. 3. 3. 2012 [online] [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: <<http://byznys.ihned.cz/c1-54904550-mlade-evropany-kosi-nezamestnanost-bez-prace-jich-je-5-5-milionu>>.

²⁹ COY, Peter, The Youth Unemployment Bomb. *BloombergBusinessweek Magazine* [online], 2. 2. 2011 [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: <http://www.businessweek.com/magazine/content/11_07/b4215058743638.htm>

³⁰ Tamtéž.

³¹ ILO: Spotlight on US Youth. *International Labour Organization*. [online] [cit. 2012-07-09]. Dostupné z: <<http://www.ilo.org/washington/ilo-and-the-united-states/spot-light-on-the-us-labor-market/spot-light-on-us-youth/lang-en/index.htm>>.

³² MCQUIGGE, Michelle. *13 % of Canadian youth unemployed*: StatsCan. [online]. 24. 5. 2012 [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: <<http://business.financialpost.com/2012/05/24/13-of-canadian-youth-unemployed-statscan/>>.

³³ ECLAC / ILO BULLETIN. *The employment situation in Latin America and the Caribbean: Crisis in the labour markets and countercyclical responses* [online]. 2. vyd. 2009. [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: <<http://www.oitchile.cl/oit-cepal/oc-09-in.pdf>>.

4.5 Pacifická a jižní Asie³⁴

V těchto ekonomicky dynamických regionech je situace relativně nejkolidnější – ve východní Asii činila nezaměstnanost mladých v roce 2011 8,8 %, v jihovýchodní 13,6 %, a v jižní 9,9 %. Čína se v poslední době potýká se silným odlivem absolventů vysokých škol do zahraničí, doma pro ně v současnosti odpovídající místa nejsou.³⁵ V jihovýchodní Asii a Pacifiku se však situace dlouhodobě zhoršuje³⁶ a například v nejmladší asijské zemi, ve Východním Timoru, dosahuje nezaměstnanost mladých 40 %. V jižní Asii (Indie, Nepál, Pákistán) je dalším z velkých problémů disproporce mezi zaměstnaností žen a mužů³⁷.

4.6 Postsovětský prostor

Složitá transformace postsovětského regionu vede k dlouhodobě vysoké nezaměstnanosti mladých, která v závislosti na hospodářském cyklu osciluje okolo 20 %.³⁸ Například v Rusku je situace problematická především v regionech, ve velkých městech jako Moskva nebo Petrohrad je míra nezaměstnanosti mladé generace díky vysokému podílu studentů i pracovních možností pro ně zanedbatelná. Ruským řešením nezaměstnanosti mladých je velmi liberální legislativa v oblasti pracovního práva. Zaměstnavatelům je umožněno uzpůsobovat mzdy dle aktuální ekonomické situace.³⁹

4.7 Subsaharská Afrika⁴⁰

Sledovaná skupina lidí mezi 15 a 24 lety tvoří cca 60 % populace kontinentu, což představuje 45 % pracovní síly. Nadpoloviční většina z nich je stále negramotná, sekundární vzdělávání pokulhává v důsledku nevyvinutosti toho primárního. Některé africké státy však již

³⁴ Asian Development Bank. *12 Things to know in 2012: Youth Unemployment*, 10. 4. 2012 [online] [cit. 2012-07-10]. Dostupné z: <<http://www.adb.org/features/12-things-know-2012-youth-employment>>.

³⁵ Die Welt online. *Finanzkrise stellt eine ganze Generation ins Abseits*, 31. 3. 2012 [online] [cit. 2012-07-10]. Dostupné z: <<http://www.welt.de/wirtschaft/article106140814/Finanzkrise-stellt-eine-ganze-Generation-ins-Abseits.html>>.

³⁶ Employment challenges in MENA region – Socio Economic Roots of the Arab Spring, EGM on employment, UN-DESA a ILO, 23. 6. 2011 [cit. 2012-08-13]. Dostupné z: <<http://social.un.org/index/LinkClick.aspx?fileticket=098dIUdVxyw%3D&tabid=1557>>.

³⁷ DW online. *Youth unemployment a concern in Asia in 2012*, 28. 1. 2012. [online] [cit. 2012-07-10] Dostupné z: <<http://www.dw.de/dw/article/0,,6420468,00.html>>.

³⁸ Employment challenges in MENA region – Socio Economic Roots of the Arab Spring, EGM on employment, UN-DESA a ILO, 23. 6. 2011 [cit. 2012-08-13]. Dostupné z: <<http://social.un.org/index/LinkClick.aspx?fileticket=098dIUdVxyw%3D&tabid=1557>>.

³⁹ Die Welt online. *Finanzkrise stellt eine ganze Generation ins Abseits*, 31. 3. 2012 [online] [cit. 2012-07-10] Dostupné z: <<http://www.welt.de/wirtschaft/article106140814/Finanzkrise-stellt-eine-ganze-Generation-ins-Abseits.html>>.

⁴⁰ African Economic Outlook. *Youth Unemployment*. [online] [cit. 2012-07-10] Dostupné z: <<http://www.africaneconomicoutlook.org/en/in-depth/developing-technical-vocational-skills-in-africa/tvsd-in-specific-contexts/youth-unemployment/>>.

zahájily větší projekty pro odborné vzdělávání mládeže. Na kontinent navíc míří významné zahraniční investice z velkých ekonomik (vedle tradičních vyspělých států především z Brazílie a Číny). Řešení nezaměstnanosti mladých v nejméně rozvinutých částech světa je tedy pevně svázáno s nastartováním udržitelného ekonomického růstu, který se v mnohých státech Afriky začíná stávat realitou.⁴¹

5. Závěr

Mezinárodní společenství má jasný úkol vytyčit cíle k záchraně současné mladé generace před celoživotním handicapem v podobě nízké životní úrovně, sociální vyloučenosti a ztráty motivace a předpokladů k získání důstojné a adekvátně placené práce. Mezinárodní spolupráci mohou blokovat za prvé rozdílné příčiny vzniku a metody řešení nezaměstnanosti, za druhé politická, společenská a kulturní paradigmat (postavení žen, otázka paternalistického či liberálního přístupu k pracovnímu trhu), za třetí věčný spor o financování případných společných programů (spor mezi bohatými, tranzitivními a rozvojovými ekonomikami).

Vzhledem k propojení současného světa je ale nesmírně důležité přijmout k této problematice globálně dodržovaná pravidla a kroky k jejímu vyřešení, neméně také sdílet dobrou praxi a inovativní způsoby řešení.

Otázky k zamyšlení

1. Jakým způsobem změnit vzdělávací systémy, aby generovaly pro pracovní trh atraktivní absolventy?
2. Kdy je dlouhodobě ekonomicky udržitelné, aby vlády podporovaly zaměstnanost štědrými fiskálními stimuly?
3. Jaká opatření by měl přijmout váš stát? Kde vidíte prostor pro mezinárodní spolupráci? Najděte příklady dobrých praktik, které ve vaší zemi úspěšně řešily problematiku nezaměstnanosti mladých.
4. Jak správně nastavit pracovní právo, aby byla nastolena rovnováha mezi ochranou zaměstnance a tržní efektivitou (snižování minimální mzdy, snadnější propouštění...)?
5. V čem spočívá relativně nízká míra nezaměstnanosti mladých v Německu, Rakousku, Jižní Koreji a v dalších úspěšnějších státech?
6. Dá se obecně srovnat situace ve vyspělých tržních, tranzitivních demokratických ekonomikách (např. Indie, Brazílie, Mexiko, JAR) a tranzitivních nedemokratických ekonomikách (např. Čína, Vietnam)? Různé režimy mohou volit různě direktivní či motivační nástroje.

⁴¹ Aktuálně.cz. *Přehled trhů, které v následujících letech porostou nejrychleji*, 4. 7. 2012 [online] [cit. 2012-07-10] Dostupné z: <<http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/grafika/2012/07/04/prehled-trhu-ktere-v-nasledujich-letech-porostou/#1>>.

Obrazové přílohy

Obrazová příloha 1

Data představují vývoj míry nezaměstnanosti mladých podle regionů v letech 2000–2016 (data v období 2012–2016 jsou pouze předběžným odhadem vývoje).

Table 2a. Youth unemployment rates 2000 and 2007–2016, by region (%)

	2000	2007	2008	2009	2010	2011	2012p	2013p	2014p	2015p	2016p
WORLD	12.7	11.6	11.7	12.6	12.7	12.6	12.7	12.7	12.7	12.7	12.7
Developed Economies & European Union	13.5	12.5	13.3	17.3	18.1	18.0	18.0	17.7	17.2	16.5	16.0
Central & South-Eastern Europe (non-EU) & CIS	20.0	17.5	17.0	20.5	19.4	17.6	17.5	17.6	17.5	17.5	17.5
East Asia	9.3	8.0	9.1	9.3	8.9	9.0	9.3	9.4	9.6	9.7	9.8
South-East Asia & the Pacific	13.2	14.9	14.2	13.9	13.6	13.5	13.7	14.0	14.2	14.2	14.3
South Asia	10.1	9.0	8.6	9.1	10.2	9.8	9.8	9.7	9.7	9.8	9.8
Latin America & the Caribbean	15.8	14.1	13.7	15.6	14.5	14.3	14.3	14.4	14.5	14.5	14.6
Middle East	24.0	24.8	25.7	25.2	25.4	26.5	26.9	27.5	28.0	28.6	29.0
North Africa	28.7	23.8	23.0	23.6	23.1	27.9	27.8	27.6	27.3	26.9	26.7
Sub-Saharan Africa	12.9	11.5	11.5	11.5	11.4	11.5	11.5	11.5	11.4	11.4	11.4

Zdroj: *Global Employment Trends for Youth 2012*. International Labour Office. May 2012. [online] [cit. 2012-09-20]. Dostupné z: <http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_180976.pdf>.

Další uvedené grafy slouží jako ukázky různých statistických údajů z trhu práce, s kterými se budete setkávat při práci se zdroji.

Obrazová příloha 2

Vývoj nezaměstnanosti v USA v letech 1929 až 1942. V nejhorších letech velké hospodářské krize nebylo zaměstnaných 25 % lidí v produktivním věku, kteří byli schopni a ochotni pracovat (tedy část populace, ze které se vyměřuje nezaměstnanost).

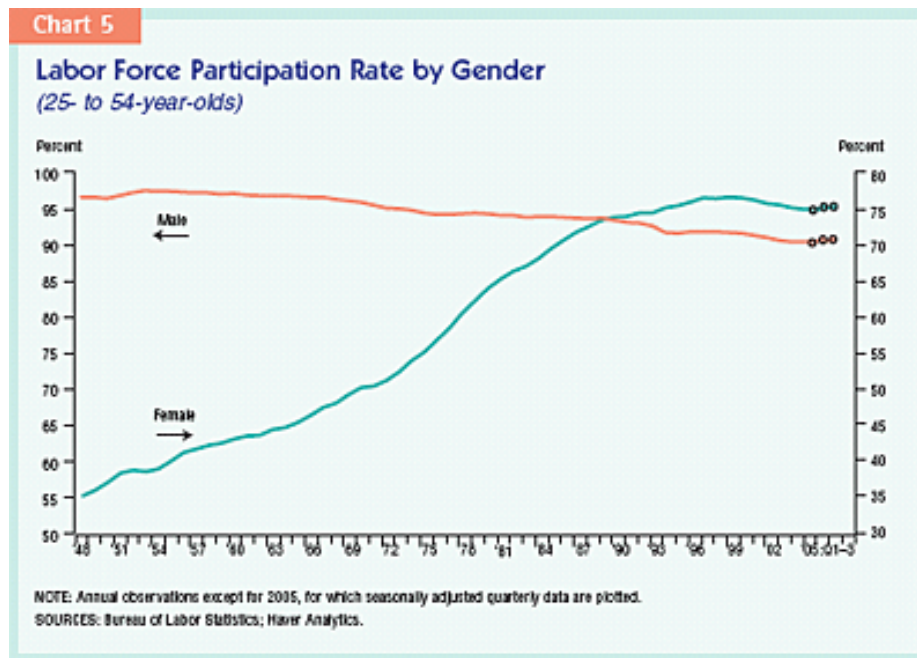

Zdroj: *The Econ Review*. [online] [cit. 2012-08-13]. Dostupné z: <<http://www.econreview.com/events/ur1932b.htm>>.

Obrazová příloha 3

Graf zobrazuje podíl zaměstnaných mužů a žen v celkové mužské, respektive ženské populaci (25 až 54 let věku), v USA od roku 1945.

Zdroj: *Labor Force Participation Data*. [online] [cit. 2012-08-13]. Dostupné z: <http://faculty.fortlewis.edu/walker_d/econ_390 - labor_force_participation_data.htm>

Doporučené prameny k prostudování a tvorbě stanoviska

- ♦ Global Employments Trends for Youth 2012. ILO. May 2012. V aktuální publikaci *Mezinárodní organizace práce* (ILO) k tématu nezaměstnanosti mladých můžete najít mnoho užitečných informací, grafů, dat a příkladů konkrétních podpůrných aktivit prováděných v jednotlivých zemích, přístup z internetu: <http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_180976.pdf>
- ♦ Global Employment Trends 2012. ILO. Preventing a deeper job crisis. Publikace obecně k tématu nezaměstnanosti, nejen týkající se mladé generace, přístup z internetu: <http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_171571.pdf>

Seznam použité literatury a zdrojů

African Economic Outlook. *Youth Unemployment*. [online] Dostupné na: <<http://www.africaneconomicoutlook.org/en/in-depth/developing-technical-vocational-skills-in-africa/tvsd-in-specific-contexts/youth-unemployment/>>

AKTUÁLNE.CZ. *Přehled trhů, které v následujících letech porostou nejrychleji*, 4.7. 2012, [online] [cit. 2012-07-10]. Dostupné na: <<http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/grafika/2012/07/04/prehled-trhu-ktere-v-nasledujicich-letech-porostou/#1>>

ASIAN DEVELOPMENT BANK. *12 Things to now in 2012: Youth Unemployment*, 10.4. 2012. , [online] [cit. 2012-07-10]. Dostupné na: <<http://www.adb.org/features/12-things-know-2012-youth-employment>>

CHOUDHRY, Misbah Tanveer, Enrico MARELLI a Marcello SIGNORELLI. Youth Unemployment and the Impact of Financial Crisis. In: [online]. Chieti-Pescara: Università degli Studi G. D'Annunzio, 2010 [cit. 2012-07-08]. Dostupné na: <http://www.aiel.it/bacheca/PESCARA/papers/Choudhry_Marelli_Signorelli_Youth.pdf>

COY, Peter, The Youth Unemployment Bomb. BloombergBusinessweek Magazine [online], 2. 2. 2011. Dostupné na <http://www.businessweek.com/magazine/content/11_07/b4215058743638.htm>

DIE WELT online. *Finanzkrise stellt eine ganze Generation ins Abseits*, 31.3. 2012, [online] [cit. 2012-07-10]. Dostupné na: <<http://www.welt.de/wirtschaft/article106140814/Finanzkrise-stellt-eine-ganze-Generation-ins-Abseits.html>>

DIE WELT online. *Youth unemployment a concern in Asia in 2012*, 28.1. 2012. [online] [cit. 2012-07-10]. Dostupné na: <<http://www.dw.de/dw/article/0,,6420468,00.html>>

ECLAC/ILO BULLETIN. *The employment situation in Latin America and the Caribbean: Crisis in the labour markets and countercyclical responses* [online]. 2. vyd. 2009. Dostupné na: <<http://www.oitchile.cl/oit-cepal/oc-09-in.pdf>>

iHNED.cz. *Kurzarbeit Německu pomáhá. Zaměstnanost stále roste, i když již pomaleji*. 30.6. 2010, [online]. [cit. 2012-07-08]. Dostupné na:<<http://byznys.ihned.cz/c1-44583710-kurzarbeit-nemecku-pomaha-zamestnanost-stale-roste-i-kdyz-jiz-pomaleji>>

INTERNATIONAL LABOUR OFFICE. Spotlight on US Youth. Dostupné na: <<http://www.ilo.org/washington/ilo-and-the-united-states/spot-light-on-the-us-labor-market/spot-light-on-us-youth/lang--en/index.htm>>

INTERNATIONAL LABOUR OFFICE. Global Employment Trends for Youth 2012. May 2012. [online] Dostupné z: <http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_180976.pdf>.

LANCHFLOWER, David. *What should be done about rising unemployment in the OECD?*. 28. 9. 2009, Dartmouth College, Stirling, NBER and IZA, ppt prezentace OECD, [online]. Dostupné na: <<http://www.oecd.org/dataoecd/44/25/43778962.pdf>>

MAZOUCH, Petr a Jakub FISCHER. *Lidský kapitál: měření, souvislosti, prognózy*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2011, 116 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-380-6.

Nezaměstnanost mladých

MCQUIGGE, Michelle. *13 % of Canadian youth unemployed*: StatsCan. [online]. 24.5. 2012 [cit. 2012-07-08]. Dostupné na: <<http://business.financialpost.com/2012/05/24/13-of-canadian-youth-unemployed-statscan/>>

THE ECONOMIST. The jobless young: Left behind , z tištěné verze 10. září 2011, dostupné na: <<http://www.economist.com/node/21528614>> SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, WILLIAM D. *Ekonomie*. Praha: Svoboda, 1991. 1011 s. Signatura: IIII-52602-6 , str. 283-303

UN-DESA a ILO. Employment challenges in MENA region – Socio Economic Roots of the Arab Spring , EGM on employment, 23. 6. 2011, ppt prezentace, [online] [cit. 2012-07-08]. Dostupné na: <<http://social.un.org/index/LinkClick.aspx?fileticket=098dlUDVxyw%3D&tabid=1557>>

Autor: Filip Chráska

Imprimatur: Veronika Kadlecová, Zuzana Netolická

Jazyková úprava: Tomáš Konečný, Veronika Maurerová, Michaela Matušková

Grafická úprava: Jan Hlaváček

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky pro potřeby XVIII. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2012

Model OSN

Asociace pro mezinárodní otázky,

Žitná 27, 110 00 Praha 1

Tel./fax: +420 224 813 460,

e-mail: summit@amo.cz,

IČ: 65 99 95 33

»www.amo.cz«

»www.studentsummit.cz«

Top partneři

Generální partner
Modelu OSN

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Model NATO is co-sponsored by
the North Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner Modelu EU

Partner konference

Univerzitní
partner

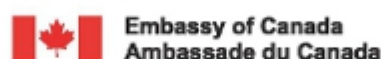
Partner zahájení

Partner jednání

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

Hlavní mediální partner

Partner Chronicle

Za podpory

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Pražský studentský summit
projekt Asociace pro mezinárodní otázky